

KABUĞUMUN DIŞINDAKİ DÜNYA

Tortu'nun biyoakustik uzmanlarıyla süren sohbetine meraklı orman sakinleri de eşlik ediyor.

Kulaklarımızla duyduğumuz sesler de "ses manzarası" mı oluyor?

Çok iyi bir bağlantı kurdun ve doğru tahmin ettin Tortu!

Birisi bana "Hangi manzarayı çok seversin?" diye sorsa orman ya da göl manzarası cevabını veririm. Peki, ses manzarası nasıl tarif edilir?

Deneyelim. Haydi kapayın gözlerinizi ve seslere odaklanın!

2 dakika sonra...

Neler duyuyorsunuz?

Motosiklet geçiyor.

Rüzgâr.

Yandaki çiftlikte tavuklar gıdıklıyor.

Bir fabrikadan makine sesleri geliyor.

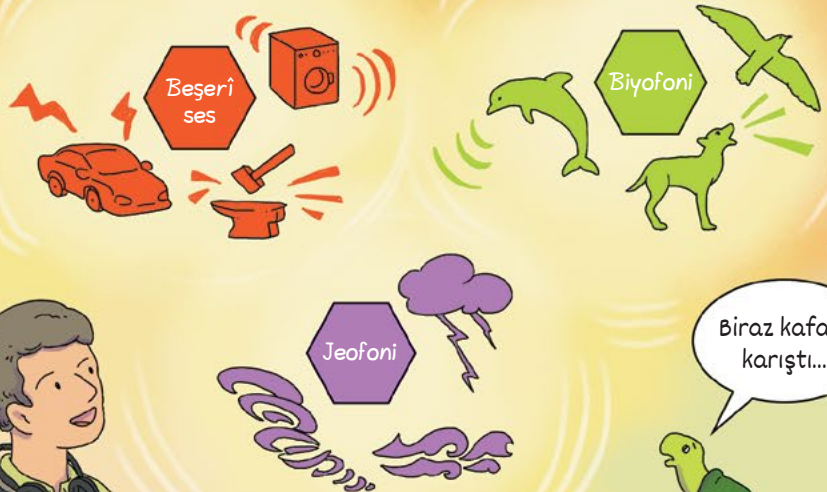

Yere bir meşe palamudu düştü!

Harikasınız. Saydıklarınızla buranın ses manzarasını açıkladınız.

Ses manzarasını oluşturan sesleri kaynağına göre üç ayrı kategoride inceliyoruz. Bir insandan veya insan faaliyetleri sonucu ortaya çıkan seslere **beşerî** ya da **insan kaynaklı sesler** adını veriyoruz. Diğer canlıların oluşturduğu seslere **biyofoni** yani **canlı sesleri** diyoruz. Canlılardan kaynaklanmayan doğal sesleri ise **jeofoni** ya da **yeryüzü sesleri** olarak adlandırıyoruz.

Biraz kafam karıştı...

Haydi, bunu bir oyun hâline getirelim. Bazı ses kaynaklarını sayayım, siz de onların hangi kategoride olduğunu bulun!

Gitar sesi.

Beşerî ses. Çünkü gitar insan yapımı bir enstrüman.

Derenin akarken çıkardığı ses.

Harika! Kızılgerdanın ötüşü.

Yeryüzü sesi olmalı.

Biyofoni yani canlı sesi.

Korna sesi.

Yavrularımı hep uyandıran bu ses insan kaynaklı sanırım.

Şimdi zor bir tane geliyor: yaprak hışırtısı.

Yaprak canlı. O yüzden biyofoni diyorum.

Bence sesi oluşturan kaynak da önemli. Yaprakçı kim hışırtı diyor?

Ormanda yürüyen bir insan desem?..

O zaman beşerî ses tabii ki!

Peki, ya rüzgâr hışırtı datsa?

O zaman da yeryüzü sesi olur. Bu oyunu çok sevdim!

Gök gürültüsü!

Çok kolay. Yeryüzü sesi yani jeofoni. Tabii uzaktaki bir aslanın sesi gürlleme gibi duyuluyorsa o zaman başka.

Hayır Tortu, yaklaşan bulutlardan gök gürültüsü sesi geldi. Uyarmak için söylemişim.

Ha ha ha! Kendimi oyuna kaptırmışım.

KEŞFET

Senin Ses Manzaran Nasıl?

Bugün bir telefon ya da ses kayıt cihazıyla gün boyu duyduğun sesleri belirlediğin aralıklarla kaydet. Günün sonunda bugün hangi ses manzarasında yaşadığını dinle. Kaydı dinlerken seslerin dâhil olduğu ses grubunu anlamaya çalış. En çok hangi sesi duymak seni heyecanlandırdı? Arka planda hangi sesler vardı? Seni rahatsız eden bir ses oldu mu?

